

встановлені законом та іншими правовими актами права, обов'язки і відповідальність громадянина, що забезпечують його участь в управлінні державою і задоволення публічних та особистих інтересів завдяки діяльності державних органів; в адміністративному праві виділяється три види адміністративно-правового статусу громадян: загальний для всіх адміністративно-правовий статус громадянина, спеціальний статус певних груп громадян і індивідуальний статус конкретних осіб.

Література

1. Адміністративне право України (загальна частина): навч. посіб. / О. Остапенко, М. Ковалів, С. Єсімов, Л. Гулак., Н. Отчак, Л. Остапенко. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2019. 504 с.
2. Скакун О. Теорія держави і права: підручник. Харків: Консум, 2001. 381 с.
3. Шаптала Н., Задорожня Г. Конституційне право України: навч. посіб. Дніпропетровськ: ЛізуновПрес, 2012. 472 с.
4. Гусар О. Адміністративно-правовий статус персоналу державного управління. *Адміністративне право і процес*. 2013. № 2(4). С. 116–123.
5. Білоус-Осінь Т. Структура адміністративно-правового статусу громадянина. *Національний університет «Одеська юридична академія»*. С. 25-29. URL: <http://surl.li/ggqflu>. (дата звернення: 12.03.2023).
6. Адміністративно-правовий статус громадянина. URL: <http://surl.li/fkvrw> (дата звернення: 20.03.2023).
7. Адміністративне право України / за ред. Ю. Бахраха. Харків: Право, 2004. 112 с.
8. Мего-Інфо – Юридичний портал № 1. Адміністративно-правовий статус громадянина. URL: <http://surl.li/fkvrw> (дата звернення: 20.03.2023).

УДК 340:378 (043.2)

Стужук С.С., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Головка С.Г., к.і.н., доцент

ПРАВОВИЙ СТАТУС ГРОМАДЯН УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

На сьогодні правовий статус громадян у кожній країні перебуває у взаємодії зі світовими правовими стандартами та міжнародними угодами. Загальний рівень захисту прав громадян залежить не лише від національного законодавства, а й від зобов'язань у рамках міжнародної співпраці. Конституція України, кодекси та спеціальні закони визначають правовий статус громадян та механізми їх захисту.

Згідно з Конституцією України, громадяни мають рівні права та свободи. Також Конституцією визначається, що громадяни мають право на свободу думки, слова, переконань, віросповідання, на збори, на спілкування, на вільний доступ до інформації, на працю, на охорону здоров'я, на соціальний захист тощо. Але на практиці не завжди права дотримуються, тому необхідно забезпечити їхній захист.

Українське законодавство також передбачає прийняття інших законів та нормативних актів, які забезпечують права та свободи громадян, а саме: про працю, про соціальний захист населення, про освіту, про охорону здоров'я тощо. Усі вони спрямовані на захист прав і свобод громадян, визначених Конституцією України.

Україна є учасницею низки міжнародних угод, які забезпечують захист прав людини та громадянина. До прикладу, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод. Відповідно до ст. 9 Конституції України, міжнародні договори, ратифіковані Україною, є складовою частиною національного законодавства та мають пріоритет перед внутрішніми законами та нормативними актами.

Права та свободи громадян України, визначені в Конституції та Законах України, мають міжнародний статус. Міжнародне право регулює відносини між державами, а також встановлює стандарти поведінки для держав та інших суб'єктів міжнародного права, його важливим аспектом є захист прав людини та громадянина.

Один з головних міжнародних документів, який регулює права людини та громадянина, є Загальна декларація прав людини, яка була прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 1948 року. Вона визначає основні права та свободи, які повинні бути забезпечені кожній людині незалежно від її національності, релігії, соціального стану тощо. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод також містить перелік прав, які гарантуються кожному громадянину, включаючи право на життя, свободу від катування, свободу думки, совісті та релігії, свободу слова, свободу зібрань та асоціацій, право на справедливий суд.

Україна зобов'язана дотримуватися міжнародного гуманітарного права, яке регулює поведінку держав у конфліктних ситуаціях та захищає права людини від насильства та жорстокості. Вона є стороною Женевських конвенцій про захист жертв війни, які містять стандарти захисту прав та свобод осіб, які перебувають у полоні, а також стандарти поводження з цивільним населенням та пораненими та хворими на полі бою. Україна також ратифікувала й Конвенцію про права дитини, яка гарантує права дітей на життя, розвиток, охорону здоров'я, освіту та інші права.

Важливим аспектом правового статусу громадян України є також їхня міжнародна мобільність та захист за кордоном. Україна підписала низку

документів, спрямованих на захист прав та свобод громадян за кордоном, а саме: Конвенцію про консульські зносини, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод. Такі правові акти забезпечують правовий статус громадян України в контексті міжнародного права на сучасному етапі, підвищують рівень захисту прав та свобод.

Україна є членом міжнародних організацій, таких як Організація Об'єднаних Націй, Рада Європи, Організація з безпеки та співпраці в Європі тощо. Зазначені організації відіграють важливу роль у забезпеченні прав та свобод громадян України.

ООН є найбільшою міжнародною організацією, яка об'єднує 193 країн світу. Україна є країною-засновницею ООН з 1945 року та активно співпрацює з її органами щодо забезпечення прав та свобод громадян. ООН здійснює програми та проєкти в Україні, спрямовані на підвищення рівня захисту прав людини у різних сферах суспільного життя. Рада Європи є партнером України (з 1995 року) з питань захисту прав та свобод громадян. Рада Європи здійснює регулярний моніторинг ситуації з правами людини в Україні та надає рекомендації щодо поліпшення ситуації. Важливим партнером України у питаннях захисту прав людини з 1992 року є Організація з безпеки та співпраці в Європі. Саме ОБСЄ сприяла у підготовці та прийнятті Віденської конвенції про право договорів, яка містить принципи, що застосовуються до всіх видів договорів та закріплює основні засади договірної права. Також ОБСЄ сприяє розробці та впровадженню міжнародних стандартів у сфері захисту свободи слова, що є важливим елементом розвитку демократичної України.

Отже, міжнародні організації відіграють важливу роль у забезпеченні правового статусу громадян України на сучасному етапі. Своєю діяльністю вони сприяють захисту прав людини, демократії та розвитку правової системи в Україні та зміцнюють наші позиції на міжнародній арені.

Література

1. Конституція України від 28 чер. 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04 лист. 1950 р. *Офіційний вісник України*. 1998. № 31. Ст. 1166.
3. Буткевич Р. Інтернаціоналізація національного права: поняття, зміст, проблеми. *Право України*. 2006. № 2. С. 28-36.
4. Організація з безпеки та співпраці в Європі та її роль у захисті прав людини. *Право і безпека*. 2011. № 3. С. 26-32.